

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन सयंत्र मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन सयंत्र

स्थान: मौजे मारजघाट, खसरा नं. 28, पीएच न. 13, तालुका उमरेड, जिल्हा - नागपुर, महाराष्ट्र- 441203

प्रकल्पाचा प्रकार	ग्रीनफील्ड प्रकल्प
ईआयए अधिसूचना 2006 आणि सुधारणांनुसार श्रेणी:	ऑक्टिविटी 5(ए), रासायनिक खते, श्रेणी बी
जागेचे एकूण क्षेत्र	44450 स्क्वे मी. (4.445 हे.)
प्रस्तावित उत्पादन क्षमता	सिंगल सुपर फॉस्फेट एसएसपी/झेडएन एसएसपी /बी एसएसपी :1,32,000 एमटी /वार्षिक दाणेदार सिंगल सुपर फॉस्फेट (जीएसएसपी)/ झेडएन जीएसएसपी/बी जीएसएसपी: 1,00,000 एमटी/ वार्षिक, मिश्र खत (एनपीके/पीआरओएम): 25,000 एमटी/वार्षिक * हंगामानुसार उत्पादनांची मागणी बदलते आणि त्यानुसार उत्पादने तयार केली जातात. सर्व उत्पादने एकाच वेळी तयार केली जाणार नाहीत. उत्पादनांची संभाव्य उत्पादन क्षमता मागणीवर अवलंबून असेल परंतु मंजूर क्षमते पर्यन्त मर्यादित असेल आणि केवळ आदलाबदली लागू होईल.
प्रकल्पाची एकूण किंमत	रु. 55 करोड
टीओआर पत्र/प्रस्ताव क्रमांक	एसआयए/एमएच/आयएनडी 3/60186/2021
बेसलाईन देखरेख कालावधी आणि प्रयोगशाळा	कालावधी : डिसेंबर, 2020 ते फेब्रुवारी, 2021 जे.पी. टेस्ट हाऊस अँड रिसर्च सेंटर शाहीबाबाद इंडस्ट्रियल एरिया शाहीबाबाद, गाझियाबाद (यूपी) ; एनएबीएल मान्यताप्राप्त - प्रमाणपत्र क्रमांक टीसी-8047 वैधता 30/06/2022 पर्यन्त
एनएबीईटी एसीसी नं.	एनएबीईटी/ईआयए/1922/आरए0197 दिनांक 15.03.2021 वैधता 23.11.2022 पर्यन्त

प्रकल्प प्रस्तावक

मेसर्स. द विदर्भ को ऑपरेटीव्ह मार्केटिंग फेडरेशन लिमिटेड, नागपुर (VCMF)

मॉडेल मिल रोड, एस.टी. स्टॅंड जवळ, गणेशपेठ, नागपुर - 440018

ईमेल : _vcmfhongp@gmail.com ; फोन नं. 0712- 2971729

यूआयडी नं. : ईक्यूएमएस/VCMF/ईआयए/पीआर-622/25102021

अहवाल प्रकाशनाची तारीख : 25/10/2021

पुनरावृत्ती क्र. 00

पर्यावरण सल्लागार

(मान्यताप्राप्त सल्लागार)

ईक्यूएमएस इंडिया प्रा. ली

QCI/NABET मान्यताप्राप्त सल्लागार

304-305, 3रा मजला, प्लॉट क्र. 16, रिषभ कॉर्पोरेट टॉवर, कम्युनिटी सेन्टर, कडकडडूमा, दिल्ली -110092

फोन: 011-42270087, 43062757; वेबसाईट: www.eqmsindia.com; ई-मेल: eqms@eqmsindia.org

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन सयंत्र मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

1.1 प्रस्तावना

मेसर्स. द विदर्भ को ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन लिमिटेड, नागपुर (VCMF) याला VCMF म्हणुन ओळखले जाते. महाराष्ट्र राज्य सरकारच्या कायद्यांतर्गत VCMF कडे वितरणासाठी विदर्भ विभाग आणि महाराष्ट्र राज्यातील मराठावाडा भागात गाव पातळी पर्यन्त सर्वात मोठे पुरवठा साखळी नेटवर्क आहे. कृषि निविष्ठा जसे की खाते, प्रमाणित बियाणे, कीटकनाशके इ. राज्यातील सर्वात मोठी अन्नधान्य खरेदीची एजन्सी आहे. प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन सयंत्र नावाचा प्रकल्प मौजे मारजघाट, केएच नं. 28, पीएच न. 13, तालुका उमरेड, जिल्हा - नागपुर, महाराष्ट्र 441203 इथे स्थित असेल. हा प्रकल्प सिंगल सुपर फॉस्फेट एसएसपी/झेडएन एसएसपी /बी एसएसपी : (1,32,000 टीपीए) , दाणेदार सिंगल सुपर फॉस्फेट (जीएसएसपी)/ झेडएन जीएसएसपी/बी जीएसएसपी: (1,00,000 टीपीए), मिश्र खत जसे की एनपीके/फॉस्फेट युक्त सेंद्रिय खत के/ए पीआरओएम (25,000 टीपीए) अशा खतांची निर्मिती करणार आहेत.

एकुण उत्पादन क्षमतेचा तपशील खाली तक्त 1.1 मध्ये नमुद केला आहे :

तक्ता 1.1 : प्रकल्पाच्या प्रस्तावित उत्पादन क्षमतेचा तपशील

अ.क्र.	तपशील	युनिट	उत्पादन क्षमता
1.	सिंगल सुपर फॉस्फेट (एसएसपी)/झेडएन एसएसपी/ बी एसएसपी	एमटी/वार्षिक	1,32,000
2.	दाणेदार सिंगल सुपर फॉस्फेट जीएसएसपी/झेडएन जीएसएसपी/ बी जीएसएसपी	एमटी/वार्षिक	1,00,000
3.	मिश्र खते (एनपीके/पीआरओएम)	एमटी/वार्षिक	25,000

* हंगामानुसार उत्पादनांची मागणी बदलते आणि त्यानुसार उत्पादने तयार केली जातात. सर्व उत्पादने एकाच वेळी तयार केली जाणार नाहीत. उत्पादनांची संभाव्य उत्पादन क्षमता मागणीवर अवलंबून असेल परंतु मंजुर क्षमते पर्यन्त मर्यादित असेल आणि केवळ आदलाबदली लागू होईल.

प्रकल्पाचे तपशीलवार विवरण तक्ता 1.2 मध्ये दर्शविले आहे.

तक्ता 1.2 : प्रस्तावित प्रकल्पाचा तपशील

अनु क्र.	तपशील	युनिट	इतर तपशील
1.	प्रकल्पाची एकुण खर्च	रुपये (करोड मध्ये)	55
2.	क्षेत्राचा तपशील		
ए.	प्लॉटचे एकुण क्षेत्र	स्क्वे.मी.	44450 (4.445 हे)
सी.	हरित क्षेत्र	स्क्वे.मी.	15000(प्लॉटच्या एकुण क्षेत्राच्या 33.7 %)
3.	लोकसंख्या		
ए.	कामगार/कर्मचारी	संख्या	165
बी.	अभ्यागत	संख्या	10
सी.	एकुण लोकसंख्या	संख्या	176
4.	सेवा तपशील आणि पर्यावरणाचे पैलू		

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (डिंकेटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (डिंकेटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन सयंत्र मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

ए.	पाण्याची एकुण आवश्यकता	केएलडी	265
बी	ताज्या पानाची आवश्यकता	केएलडी	138
सी	सांडपाणी निर्मिती (घरगुती सांडपाणी आणि औद्योगिक सांडपाण्यासह)	केएलडी	128 घरगुती सांडपाणी - 8 केएलडी औद्योगिक (स्क्रबिंग) सांडपाणी - 120 केएलडी
डी	सांडपाणी प्रक्रिया योजना	केएलडी	घरगुती सांडपाणी : सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्प - 15 केएलडी औद्योगिक सांडपाणी : लागु नाही वेंचुरी आणि गोलाकार फिरताना फ्लोरीन हे त्याच्या संबंधित नलिकांमधून घासले जाते जेथे स्क्रबर्स मध्ये प्रवाहाविरुद्ध पाणी पंप केले जाते, सर्व वायु पाण्याच्या संपर्कात येतात जेथे ते वेगवेगळ्या टप्प्यात पाण्याद्वारे शोषले जाते आणि ते हायड्रो फ्लोरो मध्ये बदलते. सिलिसिक अॅसिड H ₂ SiF ₆ . 2 ते 7% संपृक्तता असलेले हे अतिशय सौम्य आम्ल आहे. हे अम्लयुक्त पाणी रॉक फॉस्फेटच्या आम्लीकरणासाठी पुन्हा वापरले जाते.
ई	पुनर्निविनीकारण केलेल्या पाण्याचा पुन्हा वापर करणे	केएलडी	127
एफ	विजेची आवश्यकता	केव्हीए	1500
जी	डीजी सेटचा बॅकअप	केव्हीए	1*500
एच	महानगरपालिका एकुण घनकचरा निर्मिती	केजी/दिवस	76

1.2 संदर्भित अटी

राज्य मूल्यमापन समिती (SEAC)/ राज्य पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन प्राधिकरण (SEIAA) कडे संदर्भित अटी सह सादर केल्यानुसार उपरोक्त प्रकल्पाचा केलेला अर्ज प्रस्ताव क्रमांक एसआयए/एमएच /आयएनडी3 /60186/ 2021 दिनांक 28.04.2021 द्वारे जारी करण्यात आला आहे.

1.3 प्रकल्प वर्गीकरण

भारत सरकार (पर्यावरण, वने आणि हवामान बदल मंत्रालय (एमओईएफ&सीसी), ईआयए अधिसूचना 2006 आणि पुढील धोरणानुसार प्रस्तावित प्रकल्प अॅक्टिविटी 5(ए) आंतर्गत समाविष्ट केला जाईल; म्हणून श्रेणी "बी"

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन संयंत्र मौजे मारजघाट, नागपूर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

ला SEIAA/SEC महाराष्ट्र कडून पर्यावरण मंजूरी आवश्यक आहे. प्रस्तावित प्रकल्प अधिसूचित औद्योगिक क्षेत्राच्या बाहेर स्थित आहे. त्यामुळे प्रकल्पासाठी जनसुनावणी (पब्लिक हिअरिंग) लागू आहे.

1.4 प्रकल्प स्थान

प्रस्तावित प्रकल्प खसरा नं. 28 मौजे मारजघाट, पीएच नं. 13, तालुका उमरेड, जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र-441203. जागेच्या स्थितीचे केंद्र अक्षांश : 20°54'40.41" उत्तर आणि रेखांश: 79°4'59.31" पूर्व.

1.5 पर्यावरणाचे वर्णन

1.5.1 प्रकल्प स्थान गुणधर्म

प्रस्तावित प्रकल्प खसरा नं. 28 मौजे मारजघाट, पीएच नं. 13, तालुका उमरेड, जिल्हा नागपूर, महाराष्ट्र-441203.

हे नागपूर शहरापासून 26 किमी अंतरावर आहे. प्रस्तावित साईट राज्य महामार्ग - 262 (उत्तर दिशेने सुमारे 0.36 किमी) वर जोडलेली आहे. खैरी (का) ईशान्य दिशेला 0.80 कमी अंतरावर असलेले सर्वात जवळचे गाव आहे. बुटीबोरी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (एमआयडीसी) द्वारे विकसित केलेली 5- स्टार औद्योगिक वसाहत प्रस्तावित जागेच्या उत्तर पश्चिमेला 8.38 किमी अंतरावर आहे. सर्वात जवळचे रेल्वे स्टेशन बुटीबोरी रेल्वे स्टेशन आहे जे पश्चिमेला 7.34 किमी वर आहे. प्रकल्प स्थळापासून सर्वात जवळचे विमानतळ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय विमानतळ प्रकल्पाच्या वायव्य दिशेला 26.8 किमी अंतरावर आहे.

1.5.2 भौगोलिक स्थिति

प्रस्तावित साईटचे सुमारे 10 किमी क्षेत्र वरखाली (लहरी) आहे आणि सखल भाग ते उंच सखल भागात बदलत जाते. 10 किमी अभ्यास क्षेत्रातील सरासरी उंची समुद्र सपाटीपासून 255 ते 406 मीटरच्या दरम्यान आहे. प्रस्तावित साईटची भौगोलिक स्थिति ही थोडी उंच व बऱ्याचश्या प्रमाणात उंच सखल आहे. समुद्र सपाटीपासून पासून उंची 262 ते 290 मीटर आहे.

1.5.3. हवामान आणि हवामानशास्त्र

तापमान : डिसेंबर, जानेवारी, फेब्रुवारी हे हिवाळ्याचे महीने असतात ज्यात दैनंदिन सरासरी किमान तापमान 7.80 से. आणि दैनंदिन सरासरी कमाल तापमान 16.10 से. च्या आसपास असते. मे हा सर्वात उष्ण महिना आहे ज्या मध्ये कमाल तापमान 45.60 से.असते आणि जानेवारी हा सर्वात थंड महिना आहे ज्यामध्ये किमान तापमान 8.8 से.असते.

सापेक्ष आर्द्रता - या प्रदेशात हवा साधारणपणे आर्द्र असते आणि सापेक्ष आर्द्रता वर्षभर जास्त असते. एप्रिल महिन्यात सर्वात कमी आर्द्रता असते असे दिसून येते. सकाळच्या वेळी आर्द्रता पातळी 33-85% च्या दरम्यान असते आणि संध्याकाळी आर्द्रता पातळी 19-76 % असते.

पर्जन्यमान : वार्षिक एकुण पर्जन्यमान 1100.3 मिमी आहे. जून ते सप्टेंबर या कालावधीत एकुण वार्षिक पावसाच्या 83.58 % पाऊस पडला आहे.

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन संयंत्र
मौजे मारजघाट, नागपूर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

वाऱ्याचा वेग आणि वाऱ्याची दिशा - नागपूर (सोनेगाव) जिल्ह्यात वाऱ्याचा वार्षिक सरासरी वेग 6 किमी/तास आहे. परिसरात वाऱ्याची प्रभावी दिशा उत्तर, उत्तर पूर्व आहे.

भूकंप प्रवरण : प्रकल्प क्षेत्र भूकंप प्रवरण क्षेत्र - II (कमी नुकसान जोखीम क्षेत्र) मध्ये येते.

1.5.4 माती पर्यावरण

10 किमीच्या अभ्यास क्षेत्रामध्ये 8 ठिकाणच्या नमून्यांचे परीक्षण करण्यात आले. धान्याच्या आकारमानाच्या विभागणी नुसार, अभ्यासाच्या कालावधीत सर्व नमूना घेतलेल्या मातीमध्ये वाळूची टक्केवारी 8.5 % ते 18.4 %, गाळ 31.1% ते 48.3% आणि चिकणमाती 42.1% ते 51.4% पर्यन्त भिन्नता आढळली. अभ्यासाच्या कालावधीत मातीची पीएच श्रेणी 7.64 ते 7.95 पर्यन्त आढळून आली. अभ्यासाच्या कालावधीमध्ये नमूना घेतलेल्या मातीतील सेंद्रिय कार्बन सामग्री 1.7% ते 2.5 पर्यन्त बदलते. एन, पी आणि के च्या पोषक तत्वांच्या निर्देशांक मूल्यावर आधारित, अभ्यास क्षेत्रातील माती कमी ते माध्यम सुपीक आहे.

1.5.5 पाणी पर्यावरण

भूजल गुणवत्तेची निरीक्षणे : प्रकल्पाच्या ठिकाणाजवळील भूजलच्या 8 नमून्यांचे परीक्षण करण्यात आले. सर्व भौतिक आणि सामान्य मापदंड IAS10500:2012 (दुसरी पुरावृत्ती) नुसार मान्य मर्यादेत आहे . अशा प्रकारे पिण्यासाठी पाणी देण्यासाठी ते पाणी गाळणे आणि निर्जंतुकीकरण करून घेण्याची शिफारस केली जाते. निरीक्षण स्थानांचा भूजल गुणवत्ता निर्देशांक सर्व ठिकाणी चांगला आणि GW- 2 (बोथली) येथे उत्कृष्ट असल्याचे आढळले आहे.

भुपृष्ठावरील पाण्याच्या गुणवत्तेची निरीक्षणे: प्रकल्पाच्या ठिकाणा भोवतीच्या 4 पृष्ठाभागाच्या पाण्याच्या नमून्यांचे परीक्षण करण्यात आले. सर्व विश्लेषित नामुन्यांची ph मूल्ये 7.39 - 7.48 दरम्यान आहेत आणि ते श्रेणी ए च्या मर्यादेत (6.5 - 8.5) आहेत. TDS ची पातळी 192-281 MG/L असल्याचे आढळून आले.

म्हणजेच 500 MG/L या वर्ग अ च्या मर्यादेपेक्षा कमी. एकुण जडपणाची पातळी 118-162 MG/L (वर्ग अ च्या मर्यादेत म्हणजेच 500 MG/L) पर्यन्त आढळून आली. एकुण विरघळलेल्या ओक्सिजन चे मूल्य 6.8 MG/L ते 7.4 MG/L दरम्यान आढळून आले आहे. क्लोराईडची पातळी 39-53 MG/L दरम्यान म्हणजेच वर्ग अ (250 MG/L) च्या मर्यादेत आढळून आली आहे. सल्फेटची पातळी 18-26 MG/L (वर्ग अ च्या मर्यादेत म्हणजेच 400 MG/L) असल्याचे दिसून आले. अभ्यास क्षेत्रातील नायट्रेट पातळी 6.5 ते 8.4 MG/L (वर्ग अ1 च्या मर्यादेत म्हणजेच 20 MG/L) दरम्यान आढळून आली. एकुण कॉलीफॉर्म पातळी 2.2*10³ ते 3.9*10³ पर्यन्त आढळून आली आहे आणि वर्ग C (5000 MPN/1000 ML) साठी निर्दिष्ट केलेल्या मर्यादेत आढळून आली. सर्व पृष्ठाभागाच्या पाण्याच्या नामुन्यांचा पृष्ठाभाग जल गुणवत्ता निर्देशांक प्रदूषित नसल्याचे आढळून आले.

1.5.6 हवेचे पर्यावरण

सभोवतालच्या हवेच्या गुणवत्तेच्या निरीक्षांच्या परिणामांची एमओईएफ द्वारे निर्धारित नॅशनल अंबियंट एयर क्वालिटी स्टॅंडर्ड्सशी (एनएएक्यूएस) तुलना करण्यात आली. भारत सरकारची अधिसूचना दिनांक 16.11.2009 पीएम10, पीएम2.5, एसओ2, एनओएक्स, सीओ ची कमाल संपृक्तता अनुक्रमे 98 एमजी/एम3,

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (डिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (डिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन सयंत्र मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

53.80 एमजी/एम3, 12.40 एमजी/एम3, 28.10 एमजी/एम3 आणि 0.81 एमजी/एम3 होती. AAQ-7 (मंगरूळ) येथे सर्व ठिकाणाचा हवा गुणवत्ता निर्देशांक समाधानकारक आणि चांगला असल्याचे आढळून आले.

1.5.7 आवाज पर्यावरण

प्रकल्पाच्या 10 किमी त्रिज्या अभ्यास क्षेत्रात ध्वनी निरीक्षांसाठी आठ स्थानांचे नमुने घेण्यात आले. क्षेत्राच्या वर्गीकरणानुसार सर्व निरीक्षण केंद्रांमध्ये आवाजाची पातळी विहित मर्यादेत आहे. एन8 म्हणजे बुटीबोरी औद्योगिक क्षेत्रात प्रामुख्याने औद्योगिक अॅक्टिविटी आणि वाहनांच्या हालचालीमुळे उच्च आवाजाची पातळी दिसून येते.

1.5.8 रहदारी

प्रकल्पाची जागा एसएच 262 शी जोडलेली आहे जी 0.36 किमी उत्तर जोड रस्त्याने जोडली जाते. एसएच 262 वर रहदारीची घनता खूप कमी आहे म्हणजेच 5-6 कार/ट्रक प्रती तास एवढी असते. प्रस्तावित प्रकल्पाच्या विकासानंतर ती 5-7 ट्रक्स एवढी वाढेल. परंतु एसएच 262 हा एनएच 7 आणि एसएच 3 ल जोडतो जे प्रकल्पाच्या ठिकाणापासून 8.98 किमी आहे पश्चिमेला एनएच7/एसएच 3 हा वाहतुकीचा प्रमुख रस्ता आहे. चौकाची (क्रॉस रोड इंटर सेक्षन) ची क्षमता 5142 पीसीयू / तास आहे, जिथे विद्यमान रहदारी घनता 0.33 च्या सरासरी बेसलाईनच्या एलओएस सह 1680 पीसीयू/तास आहे.

1.5.9 जैविक पर्यावरण

साईटच्या 10 किमी त्रिज्येमध्ये काही राखीव जंगले आहेत जसे की संरक्षित जंगले (7.88 किमी उत्तर पूर्वेकडे), मकरधोकरा राखीव जंगल (7 किमी दक्षिण पूर्वेकडे), डोंगरगाव राखीव जंगल (8.45 दक्षिण पश्चिम) आणि इंदोली राखीव वन (8.42 किमी दक्षिण पश्चिम). वडगाव जलाशय दक्षिण पश्चिम दिशेला प्रकल्पापासून 2.68 किमी अंतरावर आहे आणि वेणा नदी प्रकल्पाच्या पश्चिम दिशेला 7.84 किमी अंतरावर वाहते. अभ्यास क्षेत्रात कोणतेही पर्यावरण संवेदनशील घटक नाहीत.

वनस्पती : पलाश, किकीर यासारख्या प्रजातींची या जागेत 40 झाडे आहेत आणि अनेक वन्य जाती आहेत. प्रकल्पाच्या बांधकामासाठी अस्तित्वात असलेली झाडे कापणे/ पुन्हा लावणे हे करावे लागणार नाही. सध्याच्या प्रकल्पांतर्गत केलेल्या प्राथमिक आणि दुय्यम अभ्यासा दरम्यान, अभ्यास क्षेत्रातून 55 झाडांच्या प्रजाती, 23 झुडपांच्या प्रजाती आणि 52 वनौषधी/गवत/वेलींची नोंद करण्यात आली. अभ्यास क्षेत्रातील गणना केलेल्या वनस्पतीपैकी, भारतीय वनस्पतींच्या रेड डेटा बुक द्वारे त्यापैकी कुणाचीही धोका श्रेणी मध्ये निवड केलेली नाही. (नायर आणि शास्त्री,1990) आणि धोक्यात असलेल्या वास्क्युलर वनस्पतींची लाल यादी (आययूसीएन,2010; बीएसआय, 2003).

प्राणी जगत : अभ्यास क्षेत्रातील सस्तन प्राण्यांमध्ये संपूर्ण मानवी वसाहतींमध्ये शेळ्या आणि गुरे यांसारख्या पाळीव प्राण्यांची संख्या मोठ्या प्रमाणात आहे. प्रत्यक्ष पाहून आणि लोकांकडून खात्री करून घेऊन अभ्यास क्षेत्रात उंदीर, मुंगूस, घरातील उंदीर असल्याची पुष्टी केली. सरपटणारे प्राणी आणि पाणी व जमिनीवर राहणाऱ्या प्राण्यांमध्ये, अभ्यास क्षेत्रात पाणी व जमिनीवर राहणाऱ्या प्राण्यांच्या 2 प्रजाती आणि सरपटणाऱ्या प्राण्यांच्या 6 प्रजातींची नोंद करण्यात आली. सर्व सूचीबद्ध प्राणी IUCN रेड डेटा बुकसह तपासले असल्यास आढळले की या अभ्यासात नोंदवलेले बहुतेक प्राणी IUCN रेड डेटा बुकच्या "मुबलक" या श्रेणीमध्ये सूचीबद्ध आहेत.

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन संयंत्र मौजे मारजघाट, नागपूर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

प्राणिजाती: सर्वेक्षणादरम्यान परिसरात 34 प्रजातींची नोंद करण्यात आली. श्रेणी-1 मधील प्रजातीत असलेला भारतीय मोर याशिवाय अभ्यास क्षेत्रात कोणतेही असुरक्षित किंवा श्रेणी-1 मधील जीवजंतू नाहीत. इंटरनॅशनल युनियन फॉर कॉन्झर्व्हेशन ऑफ नेचरच्या (IUCN) रेड लिस्टमध्ये भारतीय मोराचे वर्गीकरण 'मुबलक' म्हणून करण्यात आले आहे.

1.5.10 सामाजिक-आर्थिक पर्यावरण

2011 च्या जनगणनेनुसार, नागपूर महानगरपालिकेची लोकसंख्या 2,405,665 आहे. एकूण लोकसंख्येत 1,225,405 पुरुष आणि 1,180,270 महिला आहेत. नगरपालिकेचे लिंग गुणोत्तर दर 1000 पुरुषांमागे 963 स्त्रिया आणि 1000 मुलांमागे 926 मुली असा बाल लिंग गुणोत्तर आहे. नागपूर शहराचा सरासरी साक्षरता दर 91.92% आहे. पुरुष 94.44% आणि स्त्रिया 89.31% साक्षर आहेत.

1.6 अपेक्षित पर्यावरणीय प्रभाव आणि शमन करण्याचे उपाय

1.6.1 वायू प्रदूषण

बांधकाम प्रक्रियेदरम्यान, नागरी बांधकाम उपक्रम आणि प्रकल्पासाठी पाया विकासामुळे धूळ निर्माण होऊ शकते. बांधकाम यंत्रसामग्रीचे कार्य आणि इंधन ज्वलनामुळे हवेचे उत्सर्जन होईल. बांधकाम उपक्रम अल्पकालीन असतील आणि प्रकल्प क्षेत्राच्या आसपास मर्यादित असतील. धूळ पसरण्यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी बांधकाम स्थळाभोवती बॅरिकेडिंग सारख्या कपात करण्याच्या उपायांची अंमलबजावणी करून, बांधकाम क्रियाकलापांमुळे निर्माण होणारा प्रभाव मर्यादित नियंत्रित केला जाईल. प्रकल्पाच्या ठिकाणी आणि त्याच्या आजूबाजूला नियमित पाणी शिंपडून धूळ दाबणे, बांधकाम उपकरणांची नियमित प्रतिबंधात्मक देखभाल इ.

ऑपरेशन प्रक्रियेदरम्यान, प्रकल्पातून हवेचे उत्सर्जनाचे मुख्य प्रकार फ्ल्यू गॅस उत्सर्जन, प्रक्रिया उत्सर्जन आणि फरारी उत्सर्जन असतील. अयोग्य हाताळणी आणि स्टोरेज टँक व ड्रममधून गळतीमुळे फरारी उत्सर्जन निर्माण होऊ शकते. हवेच्या उत्सर्जनामुळे प्रकल्पाच्या ठिकाणी आणि जवळपासच्या निवासी भागात सामान्य वातावरणीय हवेच्या गुणवत्तेवर परिणाम होऊ शकतो ज्यामुळे लोकांना अस्वस्थता आणि संबंधित श्वसन व गंध समस्या उद्भवू शकतात. रॉक फॉस्फेटच्या ऍसिड्युलेशन आणि उत्पादनाच्या क्यूरिंगमधून फ्लोराइड उत्सर्जन देखील तयार होतील. अशा उत्सर्जनांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी, वायू प्रदूषण नियंत्रण उपाय जसे की फोर-स्टेज स्क्रीबिंग सिस्टम (पीपीजीएल + एफआरपी स्क्रीबर फॅन सक्शन डक्टसह), डस्ट कलेक्टर चेंबर आणि सायक्लोन (झायर सायक्लोन आणि कूलर सायक्लोन) प्रभावी कार्यक्षमतेने स्थापित केले जातील. प्रक्रिया उत्सर्जन नियंत्रित करण्यासाठी, चार-स्टेज व्हेचुरी स्क्रीबर, सायक्लोन आणि अँटी-करंटसह स्क्रीबिंग प्रणाली स्थापित केली जाईल. सीपीसीबी नियमांनुसार डीजी सेटची योग्य स्टॉक उंची राखली जाईल. प्लांट स्टॉकमधून होणारे उत्सर्जन MPCB/CPCB ने विहित केलेल्या वैधानिक मर्यादेत राखले जाईल.

1.6.2 ध्वनी प्रदूषण

बांधकाम प्रक्रियेदरम्यान, ध्वनीचे मुख्य कारण म्हणजे कंप्रेसर, मिक्सर, क्रेन, जनरेटर यांसारखी बांधकाम यंत्रे आणि उपकरणे चालवणे आहे. साहित्य नेणाऱ्या वाहनांच्या हालचाली, लोडिंग आणि अनलोडिंग क्रियाकलाप, डीजी सेट चालवणे इत्यादींमधून देखील ध्वनी निर्माण होईल. बांधकाम क्रियाकलापांमुळे, जवळच्या निवासी भागात ध्वनीची पातळी वाढू शकते ज्यामुळे पीडा आणि त्रास होऊ शकतो. तथापि, ध्वनी प्रदूषण टाळण्यासाठी

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन संयंत्र मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

सर्व प्रतिबंधात्मक उपाय अंमलात आणले जातील जसे की बांधकाम क्रियाकलाप फक्त दिवसा मर्यादित करणे, ध्वनी पातळी वर लक्ष ठेवणे, सर्व यंत्रसामग्रीसाठी ध्वनी मफलर आणि ध्वनीचा दबाव करण्यासाठी उपकरणे इ.

ऑपरेशन टप्प्यात, प्रकल्पातील ध्वनी निर्मितीचे सर्वात संभाव्य स्रोत म्हणजे ब्लोअर, व्हॅक्यूम पंप, प्रोसेस पंप, ग्रॅन्युलेटर ड्रायर, कुलर, क्रशर इ. यासारख्या विविध उपकरणांचा आवाज होणे आणि प्लांटच्या आजूबाजूच्या रस्त्यावरील वाहनांच्या हालचालीचा आवाज होणे. प्रस्तावित SSP प्रकल्प हा ऊर्जा कार्यक्षमता आणि कमी आवाज या दोन्ही बाबतीत प्रगत तंत्रज्ञान आणि सुधारित उपकरणांसह एक छोटा प्रकल्प असणार आहे. सतत आवाज आणि कंपने माणसे तसेच प्राण्यांसाठी अनेक समस्या निर्माण करू शकतात. तथापि, जड उपकरणे/पंप/ब्लोअर्सवर वापरणे, बंद दरवाजांसह उपकरणांचे इन्सुलेशन, अशा ठिकाणी योग्य मफलर सिस्टीम/एनक्लोजर/साऊंड-प्रूफिंग ग्लास पॅनेलिंग उपकरणे बसवणे तसेच अभिमुखता ज्यामुळे आवाज संवेदनशील रिसेप्टर्सपासून दूर जाईल, प्रकल्पाभोवती वृक्षारोपण इ. यांसारख्या कमी करण्याच्या उपायांची अंमलबजावणी करून आवाज अनुमत मर्यादेत राखला जाईल.

1.6.3 जल प्रदूषण

बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान, बांधकाम टप्प्यासाठी एकूण 10 KLD पाण्याची आवश्यकता असेल, त्यापैकी 7 KLD घरगुती वापरासाठी मजुरांना आणि 3 KLD बांधकामासाठी आवश्यक असेल. बांधकामाच्या टप्प्यात गोड्या पाण्याचा स्रोत खाजगी टँकरद्वारे केला जाईल. निर्माण होणाऱ्या सांडपाण्याची विल्हेवाट पाण्याच्या खड्ड्यांत केली जाईल. साइटवर होणारे नकारात्मक परिणाम टाळण्यासाठी वाहनांची कोरडी स्वच्छता, गोड्या पाण्याचा केवळ घरगुती कामांसाठी वापर, पावसाळ्यात कोणतेही खणण्याचे काम न करणे इत्यादी उपाय केले जातील.

ऑपरेशन टप्प्यादरम्यान, प्रकल्पाची एकूण पाण्याची गरज 265 KLD इतकी असेल. त्यापैकी 138 KLD गोड्या पाण्याची गरज बोअरवेलमधून पाणी घेऊन भागवली जाईल आणि उर्वरित फ्लोरिन वायूच्या स्क्रबिंगमधून निर्माण होणारे 127 KLD सांडपाणी पुन्हा वापरून पुरवून वापरता येईल. सांडपाण्याची अयोग्य विल्हेवाट आणि हाताळणीमुळे भूजल प्रदूषित होऊ शकते ज्यामुळे नजीकच्या भविष्यात पाणीटंचाई निर्माण होऊ शकते. तथापि, VCMF "झिरो-लिक्विड डिस्चार्ज" प्रकल्पाच्या संकल्पनेचे अनुपालन करेल. पाण्याचे स्रोत प्रदूषित आणि खराब होऊ नयेत म्हणून वादळाच्या वा पावसाच्या पाण्याचे संकलन आणि पुनर्वापर, नियमित देखरेख, गाळ असल्यास निर्जंतुकीकरण इ. यासारख्या उपशमन उपायांची अंमलबजावणी हा प्लांट करेल.

1.6.4 कचऱ्याचे व्यवस्थापन

बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान, अयोग्य साठे आणि अयोग्य विल्हेवाट लावल्याने सूक्ष्मजीवांमुळे दूषित होण्याचा धोका वाढू शकतो ज्यामुळे दुर्गंधी पसरू शकते. हा प्रकल्प निवासी आणि कृषी क्षेत्रांच्या परिसरात असल्याने जवळपासच्या लोकांना जंतुमिश्रित रोग होऊ शकतात. खडक, डांबर, धातू, जिप्सम इत्यादी बांधकामाचा कचरा देखील बांधकाम उपक्रमांमधून तयार होईल. या सर्व कामांमुळे जर कचऱ्याची योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावली गेली नाही तर परिसराचे सौंदर्य बिघडू शकते, जवळच्या निवासी भागातील लोकांच्या नित्य कामांमध्ये अडथळा येऊ शकतो. त्यामुळे VCMF ने प्रस्तावित प्रकल्पाच्या बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यानील परिणाम कमी करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या कचराकुंडीचा वापर, C&D कचऱ्याची C&D इथे विल्हेवाट लावणे, पुनर्वापराच्या सामग्रीचा पुनर्वापर, साइट लेव्हलिंगमध्ये उत्खनन केलेल्या मातीचा पुनर्वापर इत्यादी प्रतिबंधात्मक उपायांचे पालन करण्याचे नियोजन केले आहे.

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (ड्रिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन संयंत्र मौजे मारजघाट, नागपूर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

कामाच्या टप्प्यादरम्यान, प्रकल्पातून टाकून दिलेले कंटेनर/बॅरिल्स/लाइनर, वापरलेले/खर्च केलेले तेल इत्यादी अनेक प्रकारच्या घातक टाकावू पदार्थांची निर्मिती होईल. घातक कचऱ्याची योग्य विल्हेवाट न लावल्यास नुकसान होऊ शकते. वाहनांना इंधन भरताना किंवा सर्व्हिसिंग करताना आणि झीज झाल्यामुळे अपघात होऊन गळती होण्याची शक्यता असते. अशा प्रकारे, साइटवर स्वच्छता राखण्यासाठी कचऱ्याची योग्य विल्हेवाट लावणे आवश्यक आहे. याव्यतिरिक्त, साइटवर अशा कचऱ्याची अयोग्य प्रकारे विल्हेवाट लावल्याने कर्मचारी आणि जवळपासच्या लोकांमध्ये रोगजनक रोग आणि संबंधित आजार होऊ शकतात. VCMF घातक कचरा जमा होण्यापासून आणि दूषित होण्यापासून पर्यावरणाचे नुकसान टाळण्यासाठी संभाव्य धोके कमी करण्याच्या उपायांचे पालन करेल जसे की टाकून दिलेले कंटेनर आणि बॅरिल्स यांसारख्या औद्योगिक घातक कचऱ्याची योग्य विल्हेवाट सामान्य घातक कचरा ज्वलन सुविधा येथे लावणे, सामान्य घातक कचरा जाळणे, मशीन इत्यादींच्या ल्युब्रिकेशनसाठी वापरलेल्या तेलाचा पुनर्वापर करणे.

1.6.5 जमिनीवरील वातावरण

आधी या प्रकल्पाची जमीन शेतीसाठी वापरली जात असे, मात्र, जिल्हा दंडाधिकारी, नागपूर यांनी दिलेल्या परवानगीनुसार ती बदलून आता इथे कृषी क्षेत्र करण्यात आले आहे.

बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान, जागेचा भूखंड हा एक रिक्त/अविकसित जमीन असतो. त्यास खत संकुल म्हणून विकसित केले जाईल. साइटवर काही झाडे आहेत. मात्र, विकास करताना एकाही झाडाचे पुनर्रोपण केले जाणार नाही किंवा उपटले जाणार नाही, अशा पद्धतीने विकास केला जाईल.

कामाच्या टप्प्यादरम्यान, जवळपासच्या भागांवर मूल्य घटणारे परिणाम होऊ शकतात कारण आजूबाजूची बहुतेक क्षेत्रे ही कृषी आणि निवासी प्रकारची आहेत. कचरा, सांडपाणी इत्यादीची अयोग्य विल्हेवाट लावल्याने प्रकल्पाच्या जागेचे आणि परिसराचे पर्यावरण खराब होऊ शकते. परिणामाची तीव्रता कमी करण्यासाठी सरकारी आणि घातक कचऱ्याची योग्य विल्हेवाट लावणे, गळती टाळण्यासाठी खबरदारी घेणे इत्यादी कमी करण्याचे उपाय केले जातील.

1.6.6 मातीचे वातावरण

बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान, मोकळ्या जागांवर फरसबंदी किंवा वृक्षारोपण न करता तशाच सोडून दिल्यास मातीची धूप होऊ शकते. अशा प्रकारे, मोकळ्या भागांना एकतर फरसबंदी करणे किंवा हिरवळ लावणे आवश्यक आहे म्हणून स्वच्छता आणि कचरा व्यवस्थापन पद्धतींचा अवलंब केला जाईल, वापरलेले तेल साठवले जाईल आणि जबाबदारीने त्याची विल्हेवाट लावली जाईल, बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान मातीवर होणारा परिणाम कमी करण्यासाठी गळती टाळली जाईल.

कामाच्या टप्प्यादरम्यान, सांडपाणी, रासायनिक, घातक कचरा, वापरलेले तेल आणि इंधन यांसारख्या सामग्रीची गळती माती दूषित करू शकते. घनकचरा आणि द्रव कचऱ्याची अयोग्य विल्हेवाट लावल्यामुळे जैव-विघटनशील कचऱ्यापासून होणारी गळती आणि मातीवरील कचरा सांडल्यामुळे वनस्पतींवर होणारा परिणाम यांचा समावेश होतो. शटडाऊन दरम्यान सांडपाण्याची अयोग्य विल्हेवाट लावल्यास माती आणि दूषित होऊ शकते. बेसलाइनमध्ये वर्णन केल्याप्रमाणे, प्रकल्प साइटच्या मातीच्या गुणवत्तेमध्ये सूक्ष्म अन्नद्रव्यांच्या पुरेशा पातळीसह मध्यम सुपीकता आहे. त्याचप्रमाणे जवळच्या निरीक्षण केंद्रांच्या मातीची गुणवत्ता देखील कमी ते मध्यम सुपीकतेच्या स्थितीत असल्याचे आढळून आले आहे. तेलाची गळती रोखण्यासाठी उद्योग सर्व उपायांचा अवलंब करेल. घातक कचऱ्याची जमिनीत विल्हेवाट लावली जाणार नाही, हे बंधनकारक असेल.

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन संयंत्र मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

1.6.7 पर्यावरणशास्त्र आणि जैवविविधता

बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान, बांधकाम यंत्रसामग्री, बांधकाम कामे आणि मजुरांचा ओघ यामुळे स्थानिक पाळीव प्राण्यांना त्रास होऊ शकतो. प्रकल्पाच्या ठिकाणी आणि आसपासच्या सूक्ष्म प्रजातींवरही परिणाम दिसून येतो. रोपावरील अस्तित्वात असलेल्या झाडांना उपटले जाणार किंवा त्यांचे पुनरोपण केले जाणार नाही. सर्व झाडे टिकून राहतील अशा पद्धतीने विकास केला जाईल. कोणत्याही प्रजातींचे नुकसान टाळण्यासाठी बांधकाम कामांदरम्यान सर्वोत्तम पद्धती अंमलात आणल्या जातील.

कामाच्या टप्प्यादरम्यान, प्रकल्पाच्या सभोवतालच्या पर्यावरणावर होणारा परिणाम मुख्यत्वे वायू प्रदूषकांच्या साचण्यामुळे होईल. वातावरणातील हवेच्या घटकांमध्ये किरकोळ वाढ अपेक्षित आहे. तथापि, वायू प्रदूषण नियंत्रण उपाय आणि उत्सर्जन नियंत्रण कमी करण्याच्या उपायांची अंमलबजावणी केल्यानंतर, परिणाम नगण्य असेल. तसेच, प्रस्तावित प्रकल्प झिरो-लिव्हिड डिस्चार्ज प्रकल्प असेल. अशा प्रकारे, प्रस्तावित प्रकल्पामुळे कोणताही मोठा परिणाम अपेक्षित नाही. सर्व MPCB आणि MoEF&CC मानके जपली जातील. वरील बाजूस, दाट हिरवा पट्टा सर्व सीमांच्या परिसरात विकसित केला जाईल जो ध्वनी आणि वायू प्रदूषणासाठी अडथळा म्हणून काम करेल.

1.6.8 सामाजिक-आर्थिक पर्यावरण

बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान शेडचा विकास, यंत्रसामग्री सुरू करणे आणि संबंधित पायाभूत कामे केली जातील. अंदाजे 100 क्र. बांधकाम टप्प्यासाठी मजूर कामावर घेतले जातील. स्थानिक मजुरांना कामावर घेतले जाईल ज्यामुळे आसपासच्या लोकांचे जीवनमान आणि उत्पन्न वाढेल. प्रकल्प बांधकाम क्रियाकलाप सामाजिक वातावरणावर सकारात्मक परिणाम करेल. प्लांटमधील अपघात आणि आवाज संबंधित समस्या स्थानिक कामगारांसाठी मुख्य चिंता आहेत. कामगारांच्या कल्याणासाठी आणि सुरक्षिततेसाठी स्वच्छता, पिण्याच्या पाण्याची सुविधा, PPE ची तरतूद इत्यादी उपाययोजना या ठिकाणी राबवल्या जातील.

कामाच्या टप्प्यादरम्यान, 165 क्रमांकांना रोजगार दिला जाईल. लोकांची संख्या (तात्पुरती- 110 आणि कायम- 55 लोक). कच्चा माल आणि अंतिम उत्पादनांची वाहतूक, प्लांटमधील गैर-महत्वपूर्ण कामांसाठी कंत्राटी मनुष्यबळ (कॅन्टीन, बागकाम, घरकाम इ.) यांसारख्या विविध कामांमध्ये अप्रत्यक्ष रोजगाराच्या संधी निर्माण होत आहेत. क्षेत्राच्या औद्योगिक वाढीमुळे परिसरातील पायाभूत सुविधांच्या विकासास मदत होईल. प्रस्तावित उत्पादनामुळे खतांच्या स्वदेशी उत्पादनात वाढ होईल ज्यामुळे सरकारला करांच्या माध्यमातून उत्पन्न मिळण्यास मदत होईल. प्रकल्प स्थानिक प्रशिक्षण आणि रोजगार कार्यक्रमांसाठी योगदान देईल. प्रकल्पाबाहेरील लोक आणि समुदायांसाठी VCMF द्वारे CSR उपक्रम हाती घेतले जातील. सर्व कर्मचाऱ्यांना आवश्यकतेनुसार वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणे जसे की इअर प्लग/मफलर, मास्क, हातमोजे इ. प्रदान केले जातात. कामगारांच्या वैद्यकीय चाचण्या वेळोवेळी घेतल्या जातात. वनस्पतीमध्ये OHSAS मार्गदर्शक तत्वांचे पालन केले जाते.

1.6.9 निष्कर्ष

अपेक्षित प्रभाव मध्यम ते कमी महत्वाचे आणि परिमाणे वेगवेगळी आहेत. बांधकामाच्या टप्प्यादरम्यान किमान परिणाम अपेक्षित आहे जो योग्य पर्यावरण व्यवस्थापन नियंत्रण उपायांचे पालन करून वसूल केला जाईल. तथापि, कामाच्या टप्प्यादरम्यान, प्रदूषित हवेची गुणवत्ता, सांडपाणी निर्मिती आणि आवाजाची वाढलेली पातळी यामुळे परिणाम अपेक्षित आहे. या प्रकल्पामुळे अप्रत्यक्ष रोजगार निर्मिती, स्वदेशी उत्पादनात वाढ आणि

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकेटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन सयंत्र मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

शेतकऱ्यांना रासायनिक खतांची उपलब्धता सुलभता यासारखे विविध सकारात्मक परिणाम देखील आहेत. असे मानले जाते की प्रस्तावित शमन उपाययोजना करून अपेक्षित नकारात्मक प्रभाव कमी केले जाऊ शकतात.

1.7 पर्यावरण निरीक्षण कार्यक्रम

आवश्यक अनुपालनांचे पालन करण्यासाठीच्या नियामक आवश्यकतेनुसार पर्यावरण निरीक्षण योजना लागू केली जाईल. आवश्यक अनुपालनांचे पालन करण्यासाठी नियामक आवश्यकतेनुसार पर्यावरण निरीक्षण योजना लागू केली जाईल. MoEF&CC मार्गदर्शक तत्वांनुसार, पर्यावरण निरीक्षण अहवाल आणि पर्यावरण मंजूरीमध्ये नमूद केलेल्या अटींचे पालन RO-MoEF&CC, SPCB, MoEF&CC ऑनलाइन पोर्टल इ. वर म्हणजे परिवेश वर सबमिट केले जाईल आणि कंपनीच्या वेबसाइटवर अपलोड केले जातील. एप्रिल ते सप्टेंबर आणि ऑक्टोबर ते मार्च या कालावधीसाठी अनुक्रमे जून आणि डिसेंबर महिन्यात अनुपालने सादर केली जातील. देखरेख करण्यासाठी तृतीय पक्ष प्रयोगशाळा (मान्यताप्राप्त MoEF आणि NABL प्रयोगशाळा) नियुक्त केली जाईल. तसेच, स्वयं-पर्यावरण लेखापरीक्षण, आरोग्य आणि सुरक्षा लेखापरीक्षण दरवर्षी केले जाईल.

1.8 अतिरिक्त अभ्यास

धोका ओळखण्यासाठी आणि कमी करण्याच्या तयारीसाठी जोखीम मूल्यांकन अभ्यास हाती घेण्यात आला आहे. प्लांटमध्ये ऑन-साइट आणि ऑफ-साइट आपत्कालीन योजना स्वीकारली जाईल. प्लांटने खालील सुरक्षा उपायांची शिफारस केली आहे.

- सर्व कामाच्या पद्धती आणि उपकरणांसाठी सुरक्षित कार्यपद्धती उपलब्ध असावी.
- कामगारांना सुरक्षित कार्यपद्धतींचे पालन करण्यात अयशस्वी झाल्याच्या परिणामांची माहिती दिली पाहिजे.
- अर्थिंग सर्किट्ससाठी विद्युत प्रतिकार राखला पाहिजे.
- फ्लॅज, पाइपलाइन आणि ट्रान्सफरिंग लाइनच्या इतर घटकांमध्ये बिघाड टाळण्यासाठी प्रतिबंधात्मक देखभाल नियोजित आणि योजनेनुसार केली जाईल. गळती/गळती जहाजाच्या खाली असलेल्या ड्राईक क्षेत्रापर्यंत मर्यादित असेल.
- रस्त्यावरील टँकर सुरक्षितपणे उतरवण्यासाठी अॅसिड अनलोडिंगची मानक प्रक्रिया लागू केली जाईल आणि ती लागू केली जाईल.
- टँकर अनलोडिंगसाठी स्टॅटिक अर्थिंगची तरतूद केली जाईल.
- ड्रम हँडलिंग ट्रॉलीचा वापर ड्रम्सच्या झाडापर्यंत वाहतूक करण्यासाठी आणि स्टोरेजपासून प्रक्रिया क्षेत्रापर्यंत अंतर्गत हाताळणीसाठी केला जाईल.
- आवश्यकतेनुसार अग्निशामक यंत्रे पुरविली जातील.
- वेगवेगळ्या ठिकाणी प्रथमोपचार पेट्याही दिल्या जातील.
- ज्वलनशील रसायनांच्या साठवणुकीच्या ठिकाणी पाण्याची शॉवरिंग व्यवस्था पुरविली जाईल.
- क्षेत्रास "नो स्मोक झोन" म्हणून घोषित केले जाईल.

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित एसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड ड/बोरोनेटेड) एसएसपी, जीएसएसपी/फोर्टिफाईड (झिंकटेड/बोरोनेटेड) जीएसएसपी आणि मिश्र खत (एनपीके/प्रोम)करिता उत्पादन संयंत्र
मौजे मारजघाट, नागपुर, महाराष्ट्र VCMF द्वारा

1.9 प्रकल्पाचे फायदे

हा प्रकल्प जवळच्या लोकांना फायदेशीर ठरेल. CER/CSR/ISC उपक्रमांद्वारे कंपनी व्यवस्थापन स्थानिक लोकांसाठी पर्यावरण, वैद्यकीय आणि वाहतूक इत्यादी क्षेत्रातील पायाभूत सुविधा सुधारण्यासाठी वचनबद्ध असेल. प्राथमिक साइट भेटीच्या आधारे, गावांमधील पायाभूत सुविधांच्या मागणीचे मूल्यमापन गरजेनुसार आणि प्राधान्यानुसार केले जाईल.

- प्रस्तावित प्रकल्पामुळे वाहतूक, साहित्य लोडिंग/अनलोडिंग यासारख्या सुविधांसाठी कंत्राटी कामगार आणि अकुशल कामगार अशा एकूण 180 व्यक्तींना प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष रोजगार मिळेल.
- कामाच्या आवश्यकतेनुसार स्थानिक समुदायाच्या विकासासाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम स्थापित केले जातील.
- क्षेत्रामध्ये प्रेरित दुय्यम विकास.
- यजमान समुदायामध्ये वाढलेला रोख प्रवाह आणि स्थानिक अर्थव्यवस्थेला चालना आणि स्थानिक कंत्राटदारांकडून साहित्य पुरवठ्यापासून स्थानिक आर्थिक लाभ
- स्थानिक लोकसंख्येचा त्यांच्या चांगल्या उपजीविकेसाठी प्रशिक्षण आणि कौशल्य विकास.
- स्थानिक लोकांना अप्रत्यक्ष व्यवसायाच्या संधी बांधकामादरम्यान तसेच कामाच्याच्या टप्प्यादरम्यान उपलब्ध असतील
- गृहनिर्माण, विद्युतीकरण, वैद्यकीय, आरोग्य क्षेत्रातील विकास सुधारेल.
- पायाभूत सुविधा आणि उपयुक्ततांमध्ये सुधारणा सामान्यतः राहणीमानात आणखी सुधारणा करणे.
- याचा परिणाम स्थानिक विक्रेत्यांच्या अर्थव्यवस्थेत सुधारणा होईल.

1.10 पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

टिकाऊपणासाठी OH&S धोरण आणि EHS धोरण प्लान्टद्वारे स्वीकारले जाईल. पर्यावरण व्यवस्थापन योजना आणि OHSAS मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करण्यासाठी प्लान्टमध्ये स्वतंत्र EMP सेल, फायर आणि सेफ्टी सेल आणि व्यावसायिक आरोग्य केंद्र प्रदान केले जाईल.

प्रकल्पाचा एकूण अंदाजित खर्च रु. ५५ कोटी. प्रकल्पाला पर्यावरण मंजूरी मिळाल्यानंतर आणि आराखड्याला मंजूरी मिळाल्यानंतर बांधकाम सुरु होईल. त्यानुसार बांधकाम पूर्ण होण्यास २४ महिन्यांचा कालावधी लागणार आहे. अंदाजे रु. पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी 115 लाखांचे योगदान दिले जाईल. कंपनी भारत सरकारने घालून दिलेले मानके आणि पर्यावरणीय शाश्वततेचे पालन करण्यासाठी पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेवर खर्च करेल.

VCMF CPCB आणि MoEF&CC द्वारे CREP (कॉर्पोरेट रिस्पॉन्सिबिलिटी फॉर एन्व्हायर्नमेंटल प्रोटेक्शन) साठी दिलेल्या सर्व मार्गदर्शक तत्वांची अंमलबजावणी करेल आणि त्याचे वार्षिक अनुपालन MPCB ला सादर करेल.

1.11 निष्कर्ष

अशाप्रकारे, सकारात्मक नोंदीनुसार असा निष्कर्ष काढला जाऊ शकतो की शमन उपाय आणि पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेच्या अंमलबजावणीनंतर प्रकल्पाच्या कार्याचा पर्यावरणावर कोणताही मोठा परिणाम होणार नाही.